

Az új év elé!

**Kedves Munkatársaim!
Kedves Olvasók!**

A Föld ismét megkerülte egyszer a Napot, azaz eltelt egy év, új évet köszöntünk. Ha nem az óráinknak, hanem az érzéseinknek hinnénk, azt gondolnánk, hogy az öreg Föld ez alkalommal a szokásosnál rövidebb idő alatt járta be pályáját.

Ezt az érzésünket minden biznnyal az okozza, hogy igen mozgalmas év van mögöttünk, sok-sok eseménnyel. Az elhúzódó – ezen belül 60 napig tartó rendkívüli és III. fokú – árvízvédelmi készültség, a 179 napos belvízvédekezés, és mindaz ami ezzel járt, igen komoly igénybevételt jelentett Igazgatóságunk számára, és abban az időszakban bizony összefolytak a napok, nem figyeltünk arra, hogy hétfő van-e vagy szombat.

De – és ezt nagy örömmel és büszkeséggel from le – az elmúlt év nem csak nehéz volt, de szakmai, gazdálkodási és szervezeti szempontból egyaránt eredményes is. Ehhez az eredményességhez minden munkatársunk hozzájárult a maga munkájával, amiért ezúton is szeretnék köszönetet mondani!

A sikerek élére természetesen az kívánczok, hogy károkozás nélkül, a töltések között le tudtuk vezetni a Hármas-Körös minden eddiginél nagyobb árhullámát, illetve hosszú, megfeszített munkával gondoskodtunk a térség belvízmentesítéséről. Az Igazgatóság szakmailag és erkölcsileg is megerősödve került ki a nehéz időszakból. Munkánkat a környezetünk is elismerte, mindannyian büszkéek lehetünk a Békés Megye Képviselőtestülete által kollektívánknak

adományozott „Békés megyéért” kitüntető díjra.

De jelentős sikerek tartom az EU által támogatott projektjeink megvalósítását, az új pályázat elkészítését és benyújtását, a 650 fős közmunkás foglalkoztatási program lebonyolítását, a munkahelyek megőrzését, a gazdasági stabilitás folyamatos fenntartását, a védekezést követő helyreállítási munkák elvégzését, a létesítmény racionalizálási program folytatását és a központi székház rekonstrukciójának megvalósítását is, és még folytatható lenne a sor.

A nagy feladatok talán közelebb is hoztak bennünket egymáshoz, nőtt a szervezet belső kohéziója. Annak is örülök, hogy munkatársaink átlag feletti munkáját nem csak erkölcsileg, anyagilag is tisztességesen el tudtuk ismerni.

A karácsony és szilveszter közötti időszakot mindannyian pihenéssel tölthetjük. Hosszú idő után először fordult elő, hogy nem kellett elővonnunk a riasztási tervet!

Még élénken élnek bennünk 2006 eseményei, élményei, de tudnunk kell, hogy a tegnap sikereiből holnap már nem lehet

megélni, előre kell tekintenünk, most már a 2007. év sikeréért kell dolgoznunk. De mit is várhatunk a ránk köszöntött új évtől?

A Kormány által kidolgozott konvergencia program egyértelművé tette, hogy a közszféra szervezetei, így Igazgatóságunk számára is a takarékos gazdálkodás éve kell, hogy legyen ez az év.

Ez nem új számunkra, a munkahelyek megtartása érdekében eddig is ésszerű működésre törekedtünk, mégis azt gondolom, keresnünk kell a további esetleges belső tartalékokat.

Folyamatosan készen kell állnunk a térség ár-és belvízvédelmi biztonságának szavatolására. Sokat tettünk a művek felkészítéséért, készen állunk a feladatok megoldására és a védelmi rendszer gyengeségeit is ismerjük.

Reméljük, az új évben is lesz közmunkás foglalkoztatási lehetőségünk, ez nagyon fontos lenne a legszükségesebb fenntartási munkák elvégzéséhez.

Nagy reményekkel várjuk a NFT II. üteme fejlesztési programjainak indulását, bízva abban, hogy ebből a Körös-

vidék is megfelelően profitál majd. Tudjuk ugyanakkor, hogy ennek érdekében – elsősorban a Regionális Operatív Programok kialakítása során – nekünk is sok a teendőnk.

Abban is bízunk, hogy a novemberben benyújtott Interreg pályázataink egy része lehetőséget kap majd a megvalósításra.

Igazgatóságunknál igen komoly generációváltás zajlik. 2007-ben arra számíthatunk, hogy a változó nyugdíj megállapítási szabályokkal összefüggésben ez a folyamat felgyorsulhat, ezért a váltások zökkenőmentes lebonyolítása nem lesz könnyű.

A gyulai Felügyelőség megszűnésével Igazgatóságunk különleges helyzetbe került, mert érthető módon a többi igazgatóságnál lényegesen nagyobb mértékben kell, hogy részt vállaljuk a térséget érintő vízügyi államigazgatási tevékenység ellátásában.

Azt hiszem, még hosszasan sorolhatnám az új év előttünk álló feladatait, de írásmat köszöntőnek szántam, lesz majd lehetőségünk a feladatok részletes megfogalmazására.

Az azonban az eddigiekből is világosan kitűnhet, hogy 2007. nem tartogat kevesebb kihívást számunkra, mint a mögöttünk hagyott év, legfeljebb a súlypontok változnak majd.

Bízom abban, hogy az elmúlt évi feladatokon megéledve képesek leszünk az ez évi kihívásoknak saját szakmai igényünk, és környezetünk velünk szemben támasztott elvárásai szerint megfelelni.

Ehhez kívánok minden munkatársamnak jó munkát, jó egészséget és eredményekben gazdag boldog új évet!

Bak Sándor
igazgató

Az ár- és belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálatának tapasztalatai

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a vízkárelhárítási tevékenységét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet és az ár- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet alapján végzi. A védekezésre kötelezettek számára a rendelet előírja a védművek, műtárgyak, tartozékok, védekezési anyagok, berendezések, gépek-és eszközök évenkénti felülvizsgálatát. A november 17-én kiértékelő értekezettel zárult felülvizsgálat során, a következő tapasztalatok fogalmazódtak meg.

Árvízvédelem

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 4108 km² működési területéből 2882 km² (68,7%) árvízveszélyeztetett, ún. árterületre esik.

A 340,105 km összhosszúságú, 8 árvízvédelmi szakaszhoz tartozó I. rendű árvízvédelmi töltéseinkből 53% a műszaki előírásokban, és jogszabályokban meghatározott méretűre (koronaszint, koronaszélesség, keresztmetszeti méret) kiépített.

A Körösökön épült Mályvádi, Mérgesi, valamint a Kisdelta árvízi szükségátározók együttesen 6092 ha területen 188,2 millió m³ árvízterhelés szükségátározását teszik lehetővé.

Árvízi szükségátározóink üzemképesek, másodrendű védvonalaink védképessége megfelelő. Az év során sikerült helyreállítani a Fekete-Sebes-Körös közötti lokalizációs töltés több szakaszon, összesen mintegy 7,0 km hosszan tönkrement koronáját.

A Vásárhelyi terv továbbfejlesztéséhez illeszkedően fejlesztések szükségesek annak érdekében, hogy a szükségátározók üzemeltetése a jelenleginél biztonságosabb, rugalmasabb legyen, és árvízvédelmi funkciójuk mellett ökológiai vízpótló szerepet is el tudjanak látni.

Az elmúlt évben négy időszakban volt árvízvédekezés:

- ❖ 2005. december 30.–2006. január 7.,
- ❖ 2006. február 20.–március 4.,
- ❖ 2006. március 6.–május 17. és
- ❖ 2006. június 1–26. között.

A védekezési időszakok közül kiemelendő volt a március 6. és május 17. közötti időszak, amelyen belül a Hármaskörös menti védvonalakon 21 napot *rendkívüli védekezésben* töltöttünk.

A Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjén felhalmozott hóképzlet olvadása, valamint a periodikusan érkező csapadéktevékenység árhullámok sorozatát indította el.

A Körösökön folyamatosan érkező vízhozamok, valamint a Tiszán levonuló rendkívüli árhullám visszaduzzasztó hatása a Hármaskörös teljes szakaszán rendkívüli, – LNV szintet meghaladó – tetőzéseket okozott. A veszélyhelyzetre tekintettel a Hármaskörösön április 18-tól május 9-ig rendkívüli készültségben védekezünk. A lassú apadás következtében a Fehér-Körösön április 23-án, a Fekete-Körösön április 25-én, a Kettős-Körösön május 2-án, a Berettyón és a Sebes-Körösön április 12-én, Hármaskörösön április 17-én szűnt meg a készültség. A Mezőtúri Árvízkaput április 2-től május 6-ig zárva tartottuk, és a Hortobágy-Berettyó vízhozamát szivattyús provizórium üzemeltetésével emeltük át a Hármaskörösbe.

A helyenként a töltéskoronát is meghaladó vízszintek megtartása érdekében a Hármaskörös bal partján 12,3 km, a Hármaskörös jobb partján 9,8 km hosszon homokzsákból nyúlgátat építettünk.

Az árvízi jelenségek a Hármaskörös bal partján 4 szakaszon összesen 235 fm hosszon, még a Hármaskörös jobb partján 1

szakaszon 242 fm hosszon bordás megtámasztás építését tették szükségessé, amely szintén homokzsákból épült.

Ugyancsak nyúlgátépítés vált szükségessé a Hortobágy-Berettyó bal parti védvonalon, 12 szakaszon összesen 2164 fm hosszon.

A védelmi munkákhoz 19 440 db jutazsákot, 434 800 db polipropilén zsákot, és 10 314 m³ homokot használtunk fel.

A védekezés legkritikusabb napján – április 19-én – a védekezésben 3248 fő vett részt, 54 építőipari gép, 200 közúti jármű, 7 vízijármű és 23 egyéb gép volt foglalkoztatva.

A 2006-ben elvégzett munkák közül kiemelt fontosságú a védtöltések kétszeri kaszálása. A bérlők által lekaszált terület a tavalyi 42%-os mértékről 31%-ra csökkent, a második kaszálást a bérlők nem vállalták, így azt az igazgatóság végezte el.

A gyeptakaró védképességét különféle, erőszakosan terjedő növények: az *Amorpha fruticosa*, a selyemkóró, a gyalogbodza és az aranka veszélyeztetik. A veszélyes gyomnövények egyre jobban terjednek.

Valamennyi fővédvonalunkon legalább egy alkalommal megtörtént a töltéskorona domborítása. A mederoldalak állapotában nem következett be olyan mértékű változás, ami intézkedést igényelne.

Véderdőink állapota vegyes megítélésű. Mindössze 49% a megfelelő állapotú erdő. Ezek a leromló, sűrűsödő véderdők egyre nagyobb medererdességet és egyre rosszabb nagyvízi vízzállítóképességet eredményeznek.

A védvonalainkban lévő valamennyi műtárgy képes ellátni árvízvédelmi funkcióját.

Árvédelmi raktárainkban rendelkezünk az azonnali védekezés megkezdéséhez szükséges készletekkel. Regionális védelmi osztagunk személyi állománya stabil, tagjai gyakorlottak.

Az igazgatóság műszaki irányító- és gátóri gárdája gyakorlott, feladatait magas szinten ellátni képes személyi állomány. A védelmi szervezet félkészült, azonban létszámát tekintve már tovább nem csökkenthető.

Hírközlő és informatikai hálózatunk mindenkor működőképes. Vízárszaki észlelőhálózatunk az ISO 2001. minőségbiztosítási rendszer követelményeinek eleget téve, megfelelően működik.

A 2006. tavaszán levonult rendkívüli árvízvet követő helyreállítás keretében számos munka került elvégzésre védvonalainkon, helyreállítottuk az állékonyságukat veszített hármaskörösi töltés szakaszokat, a megrongálódott, meghibásodott műtárgyakat, épületeket, töltéskoronákat, utakat, szivattyútelepeket, előtereket, hírközlő vonalakat és töltéstartozékokat.

Az ár- és belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálatának tapasztalatai

Az önkormányzati kezelésű körtöltések egy kivételével alkalmasak a védekezésre, bár állapotuk változatos képet mutat. A Dévaványai körtöltés alkalmatlan védekezésre, mert 5,6 km hosszon nincs kiépítve.

Az év során felülvizsgáltuk az önkormányzatok védelmi terveit és megállapítottuk, hogy azok korszerűsítésre szorulnak. Az érintettek figyelmét felhívtuk a szükséges tervezési munkák elvégzésére.

Március-október között közmunka keretében számos karbantartási feladat megoldására nyílt lehetőségünk szivárgócsatornák, erdők, víz oldali előterek, mederélek, töltéstartozékok fenntartását tudtuk elvégezni.

A közmunkával kapcsolatos tapasztalataink jók.

A Megyei Védelmi Bizottságokkal, a Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal és Önkormányzatokkal jó kapcsolatokat tartunk fenn.

Belvízvédelem

2006. I. félévben jelentős belvízvédekezési feladatok is jelentkeztek területünkön.

A belvízvédelmi művek rekonstrukciójára 2006-ban 17 millió Ft állt rendelkezésre, mely a Folyáséri II. szivattyútelepen az előző években megkezdett rekonstrukciós munkák folytatására, az alépitmény felújításának befejezésére lett felhasználva.

A fenntartásra biztosított pénzeszközök jelentősen alatta maradtak a műszaki igény szint szerinti karbantartás elvégzéséhez szükséges összegeknek, hagyományos gaztakarításra 6 millió Ft állt rendelkezésre. Javította a helyzetet, hogy közmunka foglalkoztatás keretében 600 fő alkalmazása mellett 308 km csatorna gaztakarítása történt meg.

2005. december 30–május 23., valamint május 23 és július 4. között jelentős belvízvédekezésre került sor. A maximális elöntés március 12-én 23 800 ha volt. A lefolytatott védekezésre jellemző volt, hogy időben folyamatos, a mértékadó nagyságrendeket megközelítő, esetenként meghaladó vízmennyiség terhelés érte a műveket. Különösen súlyos helyzet alakult ki a Szeghalmi belvízrendszerben, valamint a Fazekaszugi belvízöblötben. Védekezési munka keretében a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság területén 10,5 km csatornakotrást, és 37 km hosszon vízfolyástgátló akadály eltávolítását kellett végrehajtani.

Januárban a belvízvédekezés kezdeti időszakában preventív védekezésre kaptunk lehetőséget. Az igazgatóság területén 63,0 millió Ft nagyságrendben 18,5 km csatornán vízfolyástgátló akadály eltávolítást (csatornakotrást), 4 db vízkormányzó műtárgy javítást és 2 db szivattyútelepen transzformátor cserét tudtunk elvégezni. Ezek a munkák a védekezés sikeres lefolytatását segítették elő.

Jelentős nagyságú volt a szivattyútelepi és a műtárgy meghibásodások száma, melyeket szintén védekezés keretében kellett felszámolni. Egyes esetekben az elégtelen szivattyú kapacitások miatt szivattyú provizóriumok telepítésére került sor (Szarvas–Békésszentandrás-holtág, Fazekaszugi-főcsatorna torkolat), valamint esésnövelő provizóriumot üzemeltettünk a Fazekaszugi-

főcsatornán a Kamut–Hunya térségi problémák enyhítésére.

Védelmi periódus során 32 db önkormányzat végzett települése területén helyi vízkárelhárítást. A védekezés lefolytatását elősegítette a Megyei Védelmi Bizottság Operatív Törzsének koordinációs tevékenysége, a védekezésre kötelezett szervezetek között.

A belvízvédekezések során a műtárgyakban, csatornamedrekben keletkezett meghibásodások, rongálódások helyreállítására 65 millió Ft-ot használtunk fel. Így került sor a Hosszúfok II. szivattyútelep gépegységeinek hajtómű felújításaira, a Fazekaszugi-csatorna 4 km szakaszának kotrására és a Hosszúfoki és Fazekaszugi-főcsatorna torkolati szakasz meder elfajulásának helyreállítására, valamint a Vizesfási csatornaórház bekötőútjának javítására.

Szeptemberben és októberben a védekezésre kötelezett szervezetek lefolyatták a vízrendezési művek őszi szemléljét.

A főművi szemlék során megállapítást nyert, hogy a medrek gaztakarítottsági állapota alatta marad az elvárható szintnek, melynek következtében a medrek benőttsége jelentős, vízszállító képességük általában 50–60%-ra tehető. A szivattyútelepek (30 db) jelenleg üzemképesek.

Megtörtént a magyar–román közös érdekeltsgű belvízvédelmi művek szemléje. A művek vonatkozásában kritikai észrevétel nem merült fel, így azok alkalmasak egy közös belvízvédekezés lefolytatására.

Az FM kezelésben lévő forgalomképes, valamint a társulati kezelésű közcélú művek szemléin is megállapítást nyert, hogy a társulati művek átlagos belvízvédekezés lefolytatására alkalmasak, azonban karbantartottsági színvonaluk alatta marad az elvárható szintnek.

Az önkormányzati művek őszi szemléje a települések túlnyomó többségén megtörtént. Az önkormányzatoknál a védelmi tervek rendelkezésre állnak. Belterületen a művek karbantartási színvonala növekvő mértékű, a közmunka foglalkoztatás során elvégzett fenntartási munkáknak, valamint a címzett támogatással megvalósított megyei belterületi vízrendezési rekonstrukciós programnak köszönhetően. Általában nem kielégítő a külterületen lévő önkormányzati kezelésű művek helyzete. Fontos feladat az önkormányzati tulajdonú vízrendezési létesítmények szám-bavétele, műszaki állapotának felmérése, vízjogi üzemeltetési engedélyeik megszerzése és üzemeltetési, valamint karbantartási alap képzése.

A magántulajdonú vízrendezési művek karbantartatlanok.

Összességében megállapítható, hogy a vízrendezési művek csak kisebb belvízvédekezés lefolytatására alkalmasak. Minden védekező szervezet fel kell készüljön, hogy nagyobb belvíz-hullámok esetén a védekezés csak jelentős szervezéssel és nagy pénzeszközöket felemészítő, eseti beavatkozások megtételével lehet sikeres.

Az idei és a korábbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a Fazekaszugi rendszer kivételével a főművi kiépítettségek megfelelőek, azonban a fenntartásokon túl rekonstrukciós felújításokra is szükség van.

Az elmúlt év négy árvízvédekezési periódusának összesített készülségi adatai

Időszak	Összes nap	Védvonalkénti órák összesen				Mindösszesen
		I. fok	II. fok	III. fok	Rendkívüli	
2005. 12. 30. – 2006. 01. 07.	8	508	80	0	0	588
2006. 02. 20. – 2006. 03. 04.	12	1 918	100	0	0	2 018
2006. 03. 06. – 2006. 05. 17.	73	5 842	4 547	4 001	1 506	15 896
2006. 06. 01. – 2006. 06. 26.	25	2 584	778	52	0	3 414
	118	10 852	5 505	4 053	1 506	21 916

Harminc éve a Vízrajznál

A vízrajzi hálózat decentralizálása 30 évvel ezelőtt kezdődött meg, melynek keretében 1975–1976-ban megalakultak a területi vízrajzi csoportok. 1977-től kezdve évente egy alkalommal a vízrajzban dolgozók vízrajzi értekezleteken cserélik ki tapasztalataikat, számolnak be elért eredményeikről, illetve jövőbeni terveikről. A vízrajzi csoportok 30 éves megalakulását tavaly éppen Gyulán a XXIX. Országos Vízrajzi Értekezleten ünnepeltük, míg az idén Hévízen került sor a jubileumi XXX. Országos Vízrajzi Értekezletre. Ezen a rendezvényen hangzott el, hogy a vízrajzi csoportoknál 30 éve folyamatosan dolgozó munkatársakat – akiknek munkája alapvető fontosságú volt a vízrajz által elért eredmények tekintetében – érdemeik elismeréseként emléklappal tüntetik ki. Ennek ünnepélyes átadására 2006. december 13-án került sor a VKK Tanácstermében. Igazgatóságunktól *Kendrella János* kollégánk került be a kitiüntetettek csoportjába, akit most az elmúlt 30 év kapcsán kérdezek gondolatairól:

– *Először is hadd kérdezzem meg hányan részesültek országosan ebben a kitiüntetésben, hányan vannak folyamatosan 30 éve a vízrajz vérkeringésében?*

– A vízrajzi szolgáltatásban dolgozók létszáma meghaladja a százat, most 23 fő kapott elismerést.

– *Kik voltak a gyulai ősvízrajzi csoport alapító tagjai?*

– Molnár Terivel, Czákó Andrással együtt kezdtük el a munkát.

– *Az említettek közül többen még ma is a vízrajzi csoportnál vannak, ők miért nem részesülhettek hasonló kitiüntetésben?*

– Czákó András ma a vízrajznál dolgozik, de közben tett egy kanyart más munkakörben is. A meghívottak, a vízrajzi egységek megalakulásától folyamatosan ebben a munkakörben és szervezeti egységekben dolgoztak.

– *A kezdetekben melyek voltak a csoport számára a legnagyobb kihívások?*

– A modern felszerelések hiánya, a VITUKI-tól átvett decentralizált észlelő-hálózat megszervezése, az állomás-hálózat felülvizsgálata és az üzemeltetéssel kapcsolatos tanuló évek.

– *Hogyan látod az elmúlt három évtized fejlődését a vízrajz vonatkozásában?*

– Óriási, a kezdetekben el sem képzelhető fejlődésen ment keresztül a vízrajz, köszönhetően a szolgálat kezdetektől meglévő szervezettségének.

– *Személyesen mire vagy a legbüszkébb az elmúlt 30 éves vízrajzi tevékenység során?*

– Az „ős” korra és az azt követő évekre, amikor minden probléma új volt, melyeknek megoldását közösen meg kellett találni, függetlenül az iskolai végzettségtől illetve a munkaköri leírástól. Ha kellett barkácsoltunk is, műszaki fejlesztettünk is, amivel ideiglenesen áthidalhatók voltak a technikai és az eszköz hiányok, és természetesen arra, ahova ezen hosszú évek alatt eljutottunk, pl. távjelzés.

– *Véleményed szerint mi az, amire jelenleg a legnagyobb szükség volna a vízrajzi munka töretlen fejlődése érdekében?*

– Legnagyobb szükség volna szakmai utánpótlás nevelésére az erősen öregedő vízrajzosok időbeni pótlására. Természetesen pénzre, és nagyon fontos lenne az önálló szakterületi irányítás, egy minisztériumi szervezeti egység.

– *Mi az amit biztosan másképp csinálnál, ha újra kezdenéd?*

– Ma divatos szóval PR tevékenységet kellett volna a kezdetektől a munkámmal kapcsolatban végrehajtani, mert a sok probléma és megoldások, az azokkal kapcsolatos erőfeszítések nem kerültek sok esetben a nyilvánosság elé. Akkor talán több vállon veregetést is kapott volna az ember.

– *Gratulálok a kitiüntetéshez és köszönöm az interjút.*

Kiss Attila

Személyügyi hírek

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

• **Kőváriné Szabó Erzsébet** árvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2006. december 1-jétől az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztálynál.

• **Ifj. Szalai Sándor** gát- és csatornaőr, duzzasztógépész munkakörben, 2006. december 11-től a Gyulai Szakaszmérnökségnél.

• **Bencsik Imre** felszín alatti vízgazdálkodási ügyintéző munkakörben, 2007. január 1-jétől a Víziközmű Osztálynál.

• **Málik Emma** belvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2007. január 1-jétől 2007. december 31-ig a Vízrendezési és Vízhatszabályozási Osztálynál.

• **Csató István** szivattyútelepi gépkarbantartó munkakörben, 2007. január 1-jétől a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

• **Mezei Zoltán** ügyintéző munkakörben, 2007. január 1-jétől az Igazgatási Osztálynál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya öregségi nyugdíjban való részesülés miatt felmentéssel megszűnik:

• **Kotroczó Juliannának** belvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2007. augusztus 18-ával a Vízrendezési és Vízhatszabályozási Osztálynál.

• **Nótáros Mihálynének** ügyintéző munkakörben, 2007. június 1-jével az Igazgatási Osztálynál.

• **Török Jánosnak** vízrajzi ügyintéző munkakörben, 2007. augusztus 18-ával a Vízgazdálkodási Osztálynál.

• **Török Jánosnak** árvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2007. augusztus 18-ával az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztálynál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

Németh Ferencnek gát- és csatornaőr, duzzasztógépész munkakörben, 2006. december 15-vel a Gyulai Szakaszmérnökségnél.

Együtt a vízért – beszéljük meg

Körösladány, 2006. november 6.

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, valamint Körösladány nagyközség Polgármesteri Hivatala, a három oldalú magyar–francia–román Körös-projekt keretében lakossági fórumot tartott. A rendezvény célja volt a lakosság tájékoztatása az Európai Unió Víz Keretirányelvének hazai vezetéséről, a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés folyamatáról és az érintettek meghallgatása a tervezést megelőzően a fontosabb helyi vízgazdálkodási kérdésekről, problémákról.

A rendezvényen a lakosság tájékoztatást kapott a Víz Keretirányelvről, annak céljáról, feladatairól, *Wagner Mária* KÖR-KÖVIZIG csoportvezető, a bevezetést segítő Körös-projektéről *dr. Wagner János* ATI-KTVF kirendeltségvezető, a térség aktuális vízgazdálkodási helyzetéről *Bak Sándor* KÖR-KÖVIZIG igazgató előadásában. A bemutatók után *dr. Pelicsinszki Boleszláv* Körösladány polgármestere előadásában ismertette Körösladány és térsége vízgazdálkodási problémáit.

Az előadások után kiscsoportokba rendeződve a megjelent lakosok mondhatták el véleményüket a felvetett problémákról, illetve igényeikről. A meghallgatást a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, illetve a VITUKI Consult Zrt. munkatársai *dr. Sárvariné Szentkatolnay Blanka Olga*, *dr. Gayer József*, *Szárász Ildikó*, *Márk Eszter* tartották.

A lakossági meghallgatáson elhangzott problémák a résztvevők által felállított fontosságú sorrendben:

- A víz ne legyen „kereskedelmi” kategória.

- Mindenki egyetértett abban, hogy a környezettudatos nevelés, és a lakosság környezetszennyezésének fokozottabb ellenőrzése fontos feladat. Már gyermekkorban el kellene kezdeni a környezeti tudatformálást az iskolai oktatásban tananyagként bevezetve. Formálni kell a tudatos vásárlói magatartást, a fenntartható termékhasználatot a lakosság körében (visszaváltható palackok, környezetkímélő termékek használata, ásványvíz helyett, pl. ivóvíz fogyasztása). Ehhez kapcsolódóan merült fel, hogy a folyóparton több olyan kihelyezett hulladékgyűjtő edény szükséges, melynek ürítése rendszeresen megoldott.

- Kérdésként merült fel, hogy a Víz Keretirányelv hatásai, alap gondolata, globális szemlélete nagyon jó, a gyakorlati megvalósítása viszont távlati folyamat, és mi történik, ha nem sikerül az intézkedések bevezetése?

- Fontos volt több szempontból is a felszíni víz minőségének javítása az ipari és egyéb kibocsátók fokozottabb ellenőrzésével. pl., hogy a műtrágyázás káros hatásait kiküszöböljék, mert szennyezi a talajvizet, és eutrofizációt okoz a helyi felszíni vizekben.

- Igényelték a vízminőség ellenőrzési lehetőségét saját kezűleg valamilyen hétköznapi módszerrel, a főcsatornák vízszintjének tartását téli időben is, a hullámtéri oldalon holtágak, kubikgödörök megnyitását az élővíz felé, akár halszaporítással való összekötéssel is. Problémát okoz az „iparszerű” halászat, ezért javasolták a halászat betöltését élővizekben.

- A töltések keresztmetszetének bővítését olyan módon, hogy természeti érték ne sérüljön (hullámtér felé), esetleg ideiglenes víztározás mentett oldalon árvíz esetére.

- Utat, és kerékpár utat az árvízvédelmi töltéseken, ami árvízvédekezésnél segítséget nyújthatna, és turisztikailag is kedvező lenne.

- A mentett oldali holtágak friss vízzel való átjárásának biztosítását, ezek karbantartását, az eliszapolódott meder kotrását, mely az elviselhetetlen szűnyog inváziókat is csökkenthetné, illetve lehetőséget nyújtana a felszíni vizek, holtágak, ártéri erdők és rétek megfelelően hasznosítására.

- Belvízelvezető csatornák legyenek egy kézben a könnyebb fenntarthatóság és karbantartás érdekében, illetve gondoskodni kell a növényzet karbantartásáról, akár növényevő halakkal, vagy gépi úton.

- Csapadékvíz elvezetés kapcsán felmerült a lakosság nagyobb mértékű tájékoztatása a fenntartás követelményeiről és felelősségéről, illetve a főbb gyűjtők burkolattal történő ellátása, valamint ezek központi karbantartása, a csapadékvíz elvezetők, átemelő szivattyúk megfelelő állapotba hozatala, külterületi gyűjtőrendszer létrehozása, ezen belül meg a tulajdonviszonyok tisztázása. Összességében úgy érzik, a síkvidéki vízrendezés alapvető hiányosságokkal rendelkezik.

- A szennyvíztisztító telep mennyiségi és minőségi problémákkal is küzd, a szennyvízelvezető hálózat kiépítése hiányos (30%), illetve ahol ki van építve, ott a rákötések száma alacsony. Mindezek következtében az alapvetően magas talajvíz elszennyeződött, ami komoly egész-

ségügyi problémákat jelent magas vízállás esetén, mikor feljön a pincékben.

- A település ipara (Henkel) szeretne a kommunális szennyvízhálózatra rácsatlakozni, nagy vízhasználó, megszűnése, elköltözése munkanélküliséghez vezetne, viszont a jelenlegi szennyvíztisztító telep nem tudja fogadni a terhelését.

- A vízközmű hálózatok elöregedtek, ezért gyakoriak a csőtörések, ami a vízvesztéssel is jelent anyagi kárt, és az elöregedett létesítmények fenntartása is költséges. Az ivóvízzel íz, valamint arzén problémák vannak, és nem szeretnék, ha külföldi kézbe kerülne a vízmű.

- Szeretnék, ha a Duzzasztómű építése befejeződne és a településnek ebből anyagi haszna is származhatna. Hiányolták, hogy nincs hallépcső, mely a halfajok sokféleségének csökkenéséhez vezet, nincs hajószilip, selypapálya, mely halálos turista baleseteket is okozott, illetve hogy a Duzzasztómű jelenleg nem termel áramot.

- Felmerült az öntözővíz ellátás megoldásának nehézsége, mert költséges és a szükséges engedélyek beszerzése bonyolult.

- Hiányolták az önkormányzat és egyéb intézmények közötti kapcsolatok szorosságát, a koordináció hatékonyságának növelését, és a romániai események hatásairól a lakosság kellő informálását.

- Az árvízi előrejelzésről a lakosságot nem tájékoztatják megfelelően, az információáramlás lehetne hatékonyabb

- A romániai víztározókban összegyűlt szemét és elpusztult tetemek nincsenek eltávolítva, és ez szerves anyag feldúsulást okoz a vízfolyások helyi szakaszán.

- Romániában nincs azonos minőségű monitoring rendszer, ezért szorosabb együttműködésre van szükség.

Ezek a problémafelvetések alapot adnak a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés során a környezeti célkitűzések megfogalmazásához, a vizek jó állapotának elérése érdekében szükséges intézkedések, programok kidolgozásához. **Cserkúti Andrásné**

Felszíni vizek állapotának megfigyelésére szolgáló EU Víz Keretirányelv szerinti monitoring

A vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. számú rendelet 2006. december 22-i határidővel írja elő az EU Víz Keretirányelv szerinti, a vizek állapotának megfigyelésére szolgáló monitoring program beindítását, melyről a tagállamoknak 2007. március 22-ig az Európai Bizottság számára jelentést kell készíteniük.

Igazgatóságunk a területileg illetékes Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel egyeztetve, a minisztérium által kiadott útmutató alapján a felszíni vizek monitorozására az alábbi mintavételi helyen tartja szükségesnek a monitorozást.

A KÖR-KÖVÍZIG illetékességi területét érintő alapmonitoring:

Sorszám	Törzs-szám	A felszíni víz neve	A vízmintavétel helye	Fkm
1.	12FF01	Fehér-Körös	Gyulavári	9,3
2.	12FF02	Fekete-Körös	Sarkad	15,9
3.	12FF03	Sebes-Körös	Körösszakál	58,2
4.	12FF11	Elővíz-csatorna	Békés, torkolati zsilip	0,0
5.	12FF08	Hármas-Körös	Békésszentandrás, duzzasztó felső	47,5
6.	12FF06	Kettős-Körös	Mezőberény, közúti híd	12,4
7.	12FF07	Hármas-Körös	Gyoma, vízmérce	79,2
8.	12FF04	Sebes-Körös	Körösladány, vízmérce	9,5
9.	12FF05	Kettős-Körös	Békés, duzzasztó felett	26,3
10.	10FF31	Hortobágy-Berettyó	Mezőtúr közúti híd	6,4
11.	09FF08	Berettyó *	Szeghalom	6,5
12.	11FF63	Hármas-Körös	Magyartés	2,0

A 11. sorszámú (Berettyó, Szeghalom) feltáró monitoring mintavételi hely azért szerepel a KÖR-KÖVÍZIG illetékességi területét érintő feltáró monitoring táblázatban (noha illetékességi területén kívül esik), mert Szeghalomnál a hidrológiai jellemzőket a vízrajzi alaphálózatban a KÖR-KÖVÍZIG méri és dolgozza fel.

A KÖR-KÖVÍZIG illetékességi területét érintő operatív monitoring Állóvíz víztestek

Víztest sorszám	Törzs-szám	A felszíni víz neve	A vízmintavétel helye	Fkm
1.	12FS01	Szarvas-Békésszentandrás holtág	Szivornya	29,22
	12FS02	Szarvas- Békésszentandrás Holtág	Torkolat	0,00
	12FS04	Szarvas- Békésszentandrás Holtág	Kákafoki szt.	13,88
	12FS03	Szarvas- Békésszentandrás Holtág	HAKI halrács	7,58
2.	12FH02	Félhalmi Holtág	Félhalmi főcsatorna vízkivételénél	7,55
	12FH04	Danzugi Holtág	A vízkivételnél	1,60
	12FH05	Torzásai Holtág	A holtág közepénél bal oldalon	0,80
3.		Peresi holtág *	szivattyútelepnél	0,00
		Peresi holtág *	Bogárzói hídánál	25,45

Vízfolyás víztestek:

Víztest sorszám	Törzs-szám	A felszíni víz neve	A vízmintavétel helye	Fkm
1.	12FF13	Elővíz-csatorna	Békéscsaba, Veszely	24,2
	12FF17	Elővíz-csatorna	Békéscsaba, Bandika-fa	12,98
	12FF16	Elővíz-csatorna	Gyula, alsó körgáti zsilip	32,51
2.	12FF19	Gerlai Holtág	Gerla, dobozi úti híd	6,72
3.		Kigyósi főcsatorna		
4.	12FE07	Holt-Sebes-Körös	Mágori hídnál	10,1
	12FE05	Holt-Sebes-Körös	Nagyóti becsatlakozás alatt	39,4
		Holt-Sebes-Körös	Biharugrai híd	48,65
5.	12FE11	Gyepes-Csatorna	Matus tiltó felett	13,45
	12FE10	Gyepes-Csatorna	Sarkad, közúti híd	16,31
	12FE12	Gyepes-Csatorna	Tarhos-Vesztő közúti híd	1,91
6.		Gyepes csatorna	Kötegyán	35,22
7.	12FE21	Dögös-Kákafoki-főcsatorna	Kiscsáki vasútállomás bekötőút	23,24
		Dögös-Kákafoki főcsatorna	Szentesi úti hídnál	0,11
8.		Büngösi főcsatorna	Gácsnáti bejáró hídjánál	1,74
9.		Szeghalmi főcsatorna	47-es közúti hídjánál	1,66
10.		Folyáséri főcsatorna	Körösladány-Gyomaendrőd közúti híd	4,00
		Folyáséri főcsatorna	A Folyáséri szt-nél	0,00
11.		Korhány csatorna	Geszt, országhatár	13,87
12.	12FE15	Hosszúfok-Határér-Kölesér-főcsatorna	A vesztői útnál	11,40
	12FE16	Hosszúfok-Határér-Kölesér-főcsatorna	A fehérhíti őrháznál	3,10
	12FE13	Hosszúfok-Határér-Kölesér-főcsatorna	Gyula-Furta közúti híd	27,17
13.	12FE1 9	Vargahosszai főcsatorna	Rosszderdei bekötő úti híd	2,99
		Vargahosszai-főcsatorna	Doboz közúti híd	18,48
14.		Malomzug-Décsipusztai csatorna	Halásztelki bekötőútnál	2,31
15.		Fazekaszugi főcsatorna	Gyomaendrőd-Szarvas út alatti áteres	5,24
16.		Felsőréhelyi főcsatorna	Kiritói szivattyútelepnél	0,05
17.		Csurgó-Álsóréhelyi csatorna	Dévaványa-Ecsegfalva út alatti áteresznél	9,09
18.		Nagyóti-Toprongyos csatorna	Fancsikai útnál	0,05
19.		Hortobágy-Berettyó	Ecsegfalva	48,10

A monitoring program végrehajtása a laborvizsgálatokra biztosított pénzügyi fedezet függvényében történik.

Dr. Vasas Ferencé

Pályáztunk

A Magyarország-Románia és Magyarország-Szerbia és Montenegró Határon Átnyúló Együttműködési Program 2004-2006. program (Interreg III. A) ismét meghirdette a pályázatokat.

Az elmúlt év végi pályázati beadási határidőre igazgatóságunk öt pályázatot nyújtott be.

Hogy mi valósul meg a célkitűzésekből az a pályázatok elbírálása után, dől el.

1. Kettős-Körös árvízvédelmi fejlesztése

A projekt célja:

A Kettős-Körös menti árterületek biztonságának növelését célzó fejlesztések terveinek elkészítése.

A közvetlen célkitűzések:

A Kettős-Körös jobb oldali 5+990-11+971 tkm szelvények közötti szakaszra vízjogi létesítési engedély megszerzése, megvalósíthatósági tanulmány, kiviteli terv és kiviteli tenderdokumentáció elkészítése

A Kettős-Körös jobb oldali 11+971-14+667 tkm szelvények közötti szakaszra megvalósíthatósági tanulmány, kiviteli terv és kiviteli tenderdokumentáció elkészítése.

Az árvízvédelmi töltést keresztvevő 2 db műtárgy bontásának és 3 db műtárgy rekonstrukciójának tervezése.

❖ A Kettős-Körös jobb oldali 5+212 tkm szelvényben lévő Ürmösháti és a 10+939 tkm szelvényben lévő Mezőberényi vízkivétel bontása.

❖ A Kettős-Körös jobb oldali 25+209 tkm szelvényben lévő Vargahosszai, a Kettős-Körös bal oldali 10+007 tkm szelvényben lévő Mezőberényi és a Fekete-Körös bal oldali 9+343 tkm szelvényben lévő Kis-Sitkai zsilip rekonstrukciójának tervezése.

Projekt összköltsége: 71,2 millió Ft, ebből saját erő 3,6 millió Ft.

Projekt felelős: Dénes György

2. Kisdelta árvízi szükségtározó korszerűsítése II.

Célkitűzések:

Az 1996-1999. években a Kisdelta árvízi szükségtározó építések megfelelő anyagi forrás hiánya miatt – ún. talaj hajtó robbanásos megoldással lett kialakítva az árvízi csúcsvízhozamok beeresztése, amely rendkívül sok bizonytalansági mutatóval bír.

További problémát jelent még az, hogy a tározótöltés magassága nem azonos a Fehér-Körös jobb parti töltésével. Ezért előfordulhat, hogy árvíz beeresztés alkalmával a tározó túltöltődik, azaz kiönt és ezáltal árvízi elöntést idéz elő.

Ezért korszerűsíteni kívánjuk az árvíz beeresztő megoldást, azaz a tározót úgy kívánjuk működtetni, hogy a tározóba az árvíz beeresztésekor a beeresztés alatti folyószakasz árvízszintje, vagyis a tározó töltő műtárgyának felvízszintje ne haladjon meg egy előre meghatározott értéket.

Ennek a műszaki megoldásnak megfelelő tervezési feladat elkészítésére nyújtottunk be pályázatot, melynek keretében az alábbi műszaki dokumentációk készülhetnek el: tervezési tenderterv, megvalósíthatósági tanulmány, vízjogi létesítési engedélyes terv, kiviteli/építési terv, kiviteli/építési tenderterv.

Projekt összköltsége: 74 144 740 Ft, ebből saját erő: 3 710 000 Ft

Projekt felelős: Petróczy Edit

3. Árvízvédelmi út tervezése

A projekt, a 2.93-as Gyulai és a 2.94-es Békési árvízvédelmi öblözethez tartozó Fehér-Körös bal parti árvízvédelmi töltésen, a Szanazugi torkolat és a Gyulai határátkelő állomás között megvalósuló út tervezését tartalmazza. Az út elsődleges célja az operatív árvízvédekezés közlekedési feltételeinek a javítása, de az út árvízmentes időszakban turista útvonalként (kerékpárút) is funkcionál. A projekt az építést megelőző megvalósíthatósági tanulmány, engedélyezési, műszaki és ajánlattételi tervdokumentációk elkészítését irányozta elő.

Projekt összköltsége: 14,7 millió Ft, ebből saját erő 0,7 millió Ft.

Projekt felelős: Nagy Sándor

4. Maros hordalékkúp felszín alatti hasznosítható vízkészletének meghatározása

Magyarország és Románia határ régiójában a jó környezeti állapotok biztosításához szükséges vízkészletek csak a felszín alól nyerhetők ki.

Jelen program elvégzése során a célterületen, a felszíni vizek „kezelői” feladatait Magyarországon ellátó Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok fel kívánják tárnai a Magyar–Román határ régiójában a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi viszonyait, azok által biztosított fejlesztési lehetőségeket, különös tekintettel a felszíni ökoszisztémákra. Tekintettel a felszín alatti vizek határon túlnyúló jellegére – az ATI-KÖVIZIG-gel közösen benyújtott jelen pályázattal egyidőben – benyújtásra kerül a román fél részéről is egy hasonló témájú pályázat Románia területén szükséges vizsgálatok elvégzésére.

Jelen pályázat sikeres végrehajtása esetén a határ régióban meghatározott kitermelhető felszín alatti vízkészletek ismeretében, kimunkálhatók

a régió fejlődéséhez szükséges vízkészlet igénybevételi korlátok, amelyekkel a hosszútávon fenntartható prioritások határozhatók meg.

Projekt összköltsége: 54,9 millió Ft, ebből saját erő 0,66 millió Ft.

Projekt felelős: Dina Gábor

5. Fehér-Körös hasznosítható vízkészlete növelésének vizsgálata a teljes vízgyűjtőn

A magyar–román országhatár a Fehér-Körös vízgyűjtőjét kettévetszi, így az egységes vízgyűjtő szemlélet a fejlesztési elképzelésekben nem tudott érvényesülni. Míg a Fehér-Körösön éves átlagban lefolyik 810 millió m³ víz, ennek ellenére – az egyenlőtlen vízjárás miatt – tározás hiányában gyakoriak a vízhiányos időszakok, s ebből csak 1,8 millió m³-t hasznosítunk. Az Élővíz-csatornába betáplált víztömeg mintegy 20 millió m³/év, mely csak mintegy 50%-a a szükségesnek a szélsőséges vízjárás miatt.

A projekt célja: az egységes fehér-körösi vízgyűjtő vizsgálata komplex szemléletben a magyar és román területi igényeket és lehetőségeket együtt vizsgálva.

A projekt tervezési feladatok elvégzésére irányul, amelyben vízkészlet-gazdálkodási (vízkészlet növelés biztosítása), vízgazdálkodási (a meglévő műtárgyak bővítése, a csatorna medrének és műtárgyainak jó karba helyezése) és környezetrendezési (szabad parti sáv biztosítása és partvédelemi előírások megfogalmazása) feladatokat kíván megoldani közvetlenül az Élővíz-csatornán, illetve közvetve a Fehér-Körös vízgyűjtőjén.

Projekt összköltsége: 58,6 millió Ft, melyből saját erő 1,68 millió Ft.

Projekt felelős: Varga Melinda

Nyilvánosság előtt a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervezés Ütemterve és Munkaprogramja

2006–2009

Az élővizek használata életünk egyik legfontosabb, ugyanakkor költségekkel is járó eleme. Ez az erőforrás nem áll korlátlanul a rendelkezésünkre. Ahhoz, hogy a jövőben is mindenkinek jusson tiszta ivóvíz, vagy tájaink meghatározó elemei maradhassanak a folyók és tavak, erőfeszítéseket kell tennünk a felszíni és felszín alatti vizek megóvásáért, állapotuk javításáért.

Ez a felismerés vezetett az Európai Unióban a 2000/60/EK számú irányelv megalkotásához, mely a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szól, és amely a hétköznapi gyakorlatban Víz Keretirányelv (rövidítve: VKI) néven vált közismertté.

A Keretirányelv nevéből fakadóan „keret” kíván biztosítani a Közösség édesvízzel kapcsolatos szabályozásának, lefektetve egy új vízpolitika alapjait, azzal a céllal, hogy az európai vizek „jó állapotot” érjenek el 2015-re. A jó ökológiai állapot eléréséhez szükséges intézkedéseket azonban össze kell hangolni. A különböző tervek összehangolását csak úgy lehet elérni, ha az önkormányzatok, a területen működő különböző érdekcsoportok (ipari, mezőgazdasági és egyéb vízhasználók, természetvédő szervezetek, stb.) is részt vesznek az intézkedések tervezési folyamatában.

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) elsősorban azoknak a szabályozásoknak és intézkedési programoknak az összefoglalása, amelyek együttesen biztosítják, hogy az ennek alapján végrehajtott beavatkozások hatására a környezeti célkitűzések elérhetőek legyenek. Egy sajátos terv, mely a környezeti célkitűzések és társadalmi igények összehangolása mellett tartalmazza a megvalósíthatóság elemzését is, de nem jelenti a beavatkozások konkrét, kiviteli terv szintű részletes kimunkálását.

2006. december 22-én elkészült és nyilvánosságra került a magyarországi vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés ütemterve és munkaprogramja. A vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés folyamatában minden fázisban hat hónap áll rendelkezésre az egyes dokumentumok megismerésére és véleményezésére a szakmai és társadalmi nyilvánosság számára.

A VGT ütemterv és munkaprogram a www.kvvm.hu és www.vizeink.hu honlapokon, továbbá a www.korkovizig.hu honlapokon megjelent, és megjelenik a Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítőben is.

A vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés ütemtervével, munkaprogramjával és megfogalmazott kommunikációs kérdésekkel kapcsolatos írásbeli vélemények küldhetők a Vízügyi Központ és Közgyűjtemények postacímére (1410. Budapest Pf.: 56.), illetve elektronikus formában az omit@ovf.hu címre 2007. június 30-ig beérkezőleg.

Ezt követően történik meg a társadalmi vita eredményeinek feldolgozása, a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés ütemtervének és programjának véglegesítése.

Cserkúti Andrásné

Jóváhagyta: A Klub 2007. 01. 08. tagsága

KÖR-KÖVIZIG. Szivárvány Nyugdíjas Klub 2007. évi programja

Január 8.	Az elmúlt év értékelése és a 2007. évi program jóváhagyása. Ea.: <i>Vámos Sándor</i>
Február 5.	Farsangi rendezvény! Rendezők: <i>Bürös Pál, Puczkó Istvánné, Kincsesné Böszörményi K.</i>
Március 5.	Nőnap kiadvány és Közalkalmazotti tájékoztató. Ea.: <i>Vámos Sándor, Kurucz András</i>
Április 2.	Érdekvédelmi Tájékoztató Ea.: <i>Varga András</i> elnök
Május 7.	A Kirándulási program ismertetése Ea.: <i>Mikus Éva, Vámos Sándor</i>
Május 17–18–19.	Kirándulás Dunakiliti, Bécs Vez.: <i>Vámos Sándor</i> Idegenvez.: <i>Mikus Éva, Góg Imre</i>
Június 4.	Igazgatóság Önálló Szaksz. Tájékoztató Ea.: <i>Török János</i> titkár
Július 2.	SZABADPROGRAM
Augusztus 2.	Szanazugi kirándulási program ismertető Ea.: <i>Vámos Sándor</i>
Augusztus 31.	Osztály-Magyar nyugdíjas találkozó, Szanazug. Ea.: <i>Bak Sándor</i> igazgató <i>Vámos Sándor, Mikus Éva, Pálkás István</i>
Szeptember 3.	SZABADPROGRAM
Október 1.	IDŐSEK VILÁGNAPJA Ea.: <i>Bak Sándor</i> igazgató
November 5.	Nyugdíjas Klub költséggazdálkodása Ea.: <i>Bürös Pál</i>
December 3.	Évzáró ismertetése Ea.: <i>Vámos Sándor</i>
December 7.	Záró rendezvény

A Kedves Klubtagoknak mindennapi életükhöz friss jó egészséget kívánok!

Gyula, 2007. január 18-án

Vámos Sándor klubelnök

Emlékezés Keczkés Károlyra

A Magyar Hidrológiai Társaság Békés megyei Területi Szervezete november 30-án szakmai előadóiületet tartott, melyen *Kisházi Péter Konrád osztályvezető az igazgatóság aktualizált árvízvédelmi fejlesztési tervét ismertette, a Vásárhelyi terv továbbfejlesztésével összefüggésben. Góg Imre nyugdíjas előadásában megemlékezés hangzott el Keczkés Károly vízépítő mérnök halálának 150. évfordulójára. Most ebből az előadásból idézünk, az árvízvédelmi fejlesztési terv ismertetését a Hírlevél következő számában adjuk közre.*

Magyarország társadalmi-gazdasági fejlődési feltételének megteremtése terén sokat köszönhet az ország a reformkorban megindult vízi munkálatoknak.

A Körös-vidéken sok-sok évtized alatt végzett munkákat nagy tudású mérnökök irányították.

A Keczkés család az egykori Szepes megyében, a Hernád folyóba torkoló Gároc-patak menti, vele azonos nevű Gároc faluban élt. Innen Lócsére költözött a család, és itt született ifj. Keczkés Károly 1798. november 18-án.

Elemi és középiskolai tanulmányait részint Lócsén, részint Késmárkon végezte.

Felsőbb tanulmányaira a pesti Mérnöki Intézetben került sor. Itt szerezte meg mérnöki oklevelét 1822. április 5-én.

1823-ban a Duna-térképezési munkáihoz figuráns-mérnöknek nevezték ki, 1829-ben a Királyi Helytartótanács hajózási mérnökké léptette elő.

A Rábán és a Pinkán végzett felméréseket, szabályozási terveket készített a Garamról, Felső-Dunáról, és zsilipeket tervezett. 1833-ban elkészült a Rába-vidék első pontos vízrajzi leírása és vízrendezési terve, amelyet a Vízi és Építési Főigazgatóság utasítására Keczkés Károly hajózási mérnök állított össze. (A megvalósulás lekerült a napirendről.)

Közben Nagyváradon Huszár Mátyás által kialakított, továbbfejlesztett műszereket – egy szintező és egy vízmérőszármayat vizsgálta. (Huszárt ekkor már eltávolították a Körös-vidéki munkák végzése alól, így Nagyváradon kamarai mérnökként dolgozott. Ezután a vizsgált műszerek terve a bürokrácia útvesztőiben kallódott, majd legyártva, Huszár halála körüli években hozta forgalomba a bécsi Voigtlander cég.

1837-ben Nyitrán tervezett Keczkés egy malomgátat. Ugyanebben az évben a Vízi és Építészeti Főigazgatóság

Pozsonyba helyezte hajózási főmérnöknek. Itt a Felső-Duna szabályozás hajózhatóságának előkészítését végezte. Ezek a víziút fejlesztési munkák, a gabonakivitel fokozódó szerepe miatt kerültek előtérbe.

1838-ban Pozsonyban megnősült, házasságból hat gyermek született.

A Hanság az ország legnagyobb (56 400 ha) összefüggő romantikus mocsárvilága volt. A vidék vízrendezési problémája már több évszázad óta foglalkoztatta az érdekelt birtokosokat és törvényhatóságokat. 1838-ban ezen terület és a Fertő-tó, valamint az ide kapcsolódó vízfolyások rendezési tervét és költségvetését készítette el.

1843-ban felméréseket végzett Keczkés és vízrendezéseket irányított Bács-Bodrog vármegyében. Innen a Maros mentére került. Mindkét megyében a vízi munkálatok terveinek kivitelében és azok lebonyolításában játszott nagy szerepet.

Keczkés Károly foglalkozott a Körös-vidék viszonyaival is. A fehér-körösi vízimunkák és a Beszédes József féle – Nádor-malomcsatorna – 1841. évi felülvizsgálatára őt küldte ki Gyulavarsándra a Vízi és Építészeti Főigazgatóság. A készült felülvizsgálati jegyzőkönyv szerint a Fehér-Körösön több hiányosságot kellett pótolni. A malomcsatorna azonban általános elismerést váltott ki, melyről Keczkés Károly így nyilatkozott: „*A mi már a csatornai vonal igen célirányosan kirendelt téréit illeti, és tekintse bár ki a víz esésének elosztásait, akár pedig társasági malmok épületteit és belső szerkezetjét vegye figyelemre, minden esetre egy tökéletes remek műnek, mely a célján minden részben megfelel, nevezni kéntelenítik, és ugyan azért ezen malom csatornai munka vezérlését úrnok Beészédes József vízmérő művek technikái elmés tudománnyal elrendezett munkájáról egyedül csak dicséretes említést tenni el*

nem mulaszthatja, s utóbb kijelenti, hogy az egész csatornai munkák kíméletes gazdálkodással az ország díszére, és az adózó nép anyagi javára, más vidékeknek példájául elkészülve lenni találja, valamennyi malom épületeket egyről egyig minden tekintetben hasznosoknak, elegendő erőseknek, tartósoknak és jó ízléssel építetteknek lenni biztosan állítja.”

1840-től épült a Bécs–Trieszt közötti vasúti összeköttetés. A magyar érdek az volt, hogy a terményexport a Vukovár-fiumei útvonalon jusson el az országból az Adriai-tengerhez. Az ügy elősegítése érdekében Széchenyi a Helytartótanács által felügyelt Országos Építési Igazgatóságnak „kölcsonadta” Keczkés Károlyt aki 1844-ben igazgatóság (főmérnök) lett Fiumében. Itt részt vett 1845-ben – akkor még csak tervezett – magyarországi fiumei tengeri kikötő előmunkálataiban.

A Helytartó Tanács mellé 1845-ben Közlekedési Bizottságot szerveztek. Augusztus 16-án királyi biztosnak Széchenyi Istvánt nevezték ki (ez akkor miniszteri tisztségnak felelt meg), s így ráhárult a Tisza és mellékfolyóinak ügye. Szeptember 27 – október 17 között Széchenyi beutazta a Tisza-melléket. Ezen szervező út hatására alakult meg 1845 december 7-én Gyulán a Körös Szabályozási Társulat. Ezután Bodoki Károly mérnök elkészítette a Körösök–Berettyó-völgy vízszabályozásának tervét. Ő a vidék térképezését készítő Huszár Mátyás mérnök gondolatait követte a tervek készítése során. Ezen szabályozási tervet felterjesztették a Helytartó Tanácshoz, s ott Keczkés Károly véleményezte és átdolgozta a Huszár-Bodoki tervet. Így a

Körösök–Berettyó szabályozásának terve, hármójuk közös munkájának tekintendő. Ezt a tervet fogadta el 1853-ban a cs. kir. Kereskedelmi Minisztérium.

Az 1838. évi nagy dunai árvíz adta meg a lökést a Duna-szabályozás szükségességére. Az elkészült szabályozási terveket Széchenyi István gróf, az akkori közmunka és közlekedésügyi miniszter átvizsgálás céljából 1848-ban Keczkés Károlyra bízta. Ez a körülmény is eléggé bizonyítja, hogy Keczkésnek, mily tekintélye volt úgy a munkatársai, mind Széchenyi szemében.

Vásárhelyi Pál 1846. április 8-i, hirtelen bekövetkezett halála után a Tisza-szabályozáshoz Széchenyi rögtön „vezér mérnököt” keresett. Kérte a nádortól Keczkés Károly átírányítását a tiszai munkákhoz.

Amikor Keczkés bekapcsolódott a munkába, Széchenyi így írt Kovács Lajoshoz a Tiszavölgyi Társulat titkárához és bizalmas munkatársához:

„Barátom!”

...Vásárhelyi Pál helyébe Keczkés lépett ... igen sok energia van benne, feje tiszta, ismeretei talpra esettek, praxisa nagy, becsülete minden gyanú feletti.

Remélem egészen ki fogja pótolni Vásárhelyit...”

Széchenyi – Keczkés főmérnök tanácsára – hozzájárult, hogy 1846. augusztus 27-én ünnepélyes külsőségek között kezdődhessen meg Tiszadob és Szederkény között a Tisza szabályozásának korszakalkotó munkája. Ezután Keczkés a Tiszavölgyi Társulat közgyűlésén javasolta, hogy a Tisza mentén négy osztálymérnökség (Vásárosnaményben, Győröcskén, Tiszabón és Szegeden) kerüljön felállításra.

A megindult Tisza-szabályozási munkálatokat hamarosan megakadályozta az 1848-49. évi szabadságharc kitörése. Ezzel Keczkés működése a Tiszán megszűnt.

1850-ben a bécsi kereskedelmi-, ipari-és közmunka miniszter országos középítési felügyelővé nevezte ki Keczkés Károlyt. 1853-ban, ugyanebben a minőségben a bécsi minisztériumba helyezték a rábízták az összes magyarországi vízi ügyek irányítását.

1855-ben az osztrák keres-

Emlékezés Keczkés Károlyra

kedelmi miniszter megbízta a „Vidra” nevű állami kotróhajó felülvizsgálatával, azzal a céllal, hogy azon saját találmányát és szabadalmazott készülékét állítsa fel. A Dunán – a Tolna megyei Bogyiszló községnél – az átmetszést a kotrásnál ezzel a találmányával akarták megkezdeni. Keczkés találmánya abból állt, hogy a kotróval kiemelt anyagot nem kellett volna külön sárhajókba rakni, hanem az egy, a partig kiérő végtelen szállítószalagra hullajtva egyenesen a partra rakta volna ki az anyagot. Az említett átmetszésnél ki is próbálták Keczkés találmányát, ami elég jónak bizonyult, de még apróbb módosításokat kellett volna rajta alkalmazni. (Az elkészült átmetszés érdekessége, hogy a végzett munkával Bogyiszló

község a Duna-Tisza közéről a Duna jobb oldalára, vagyis a Dunántúlra került.) Ezeket már nem tudta elvégezni, mert 1856. november 23-án Pécsen meghalt.

Ebből a rövid előadásból is látjuk, hogy Keczkés Károly az egész ország területén munkálkodott.

Alapvető méréseket végzett, vagy a nagy elődök – Huszár Mátyás, Beszédes József, Vásárhelyi Pál – előtte megálmodott és elkezdett terveit valósította meg. Korának egyik legképzettebb mérnöke volt.

Sajnos sehol az országban nincs emléktábla, vízi létesítmény, utca vagy tér elnevezve róla, mely munkásságára emlékeztetne. Méltó rá, hogy megemlékezzünk róla.

Góg Imre

Gyöngyösi Lázár sakk verseny

Január első hétvégéjén Gyulán a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság székházában rendezték meg a KÖVIZIG egykori állami díjas főmérnökéről, a kiváló sakkozóról és sportvezetőről, Gyöngyösi Lázárról elnevezett sakk versenyt, ezúttal 13. alkalommal.

A két napos viadalon, két csoportban hatvannyolc Békés megyei sakkozó, valamint meghívott versenyző ült asztalhoz. A kilenc fordulós svájci rendszerű viadalt *ifj. Balog Imre* mezőberényi sakkozó nyerte, az ifjúsági csoportban a gyulai *Szilágyi Gergely* győzött. A díjakat Gyöngyösi Lázár fia, valamint *Bak Sándor* igazgató nyújtották át a legjobbaknak.

Fotópályázat az Élővíz-csatornáért

A gyulai székhelyű Zerge Ifjúsági Túracsapat Közhasznú Egyesület fotópályázatát írta ki az Élővíz-csatorna bemutatására.

A pályázat beadási határideje március 22-e, a Víz Világnapja. A témák között szerepel a csatorna növény- és állatvilágának ábrázolása, a hidak, évszakok megjelenítése, az itt zajló események bemutatása. A fotópályázat eredményhirdetése és az alkotások kiállítása előreláthatólag május végén, június elején a VI. Élővíz-csatorna emléktúrán lesz.

Pályamunkákat lehet küldeni analóg és digitális fényképezőgépekkel készült képekből.

A pályázatról felvilágosítással szolgál Sós Imre a civil szervezet elnöke a 30/2059-470-es telefonszámon.

Hidrometeorológia

November hónapot az évszakhoz képest lényegesen melegebb, az átlagosnál jóval szárazabb időjárás jellemezte.

Napközben 2 °C és 19 °C körüli, míg a hajnali órákban -6 °C és 9 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak.

A havi középhőmérséklet 6,9 °C volt, ez az érték – jelentősen, 2,7 °C-al magasabb a sokéves átlagnál.

Az igazgatóság területén, átlagosan 28,9 mm csapadék hullott, amely 17,9 mm-el alacsonyabb az erre az időszakra jellemző sokéves átlagnál.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget – 36,8 mm-t – Endrődön mérték, míg a legkevesebb csapadék – 20,3 mm – Sarkad-Sitkán hullott.

Területünkön 2006. január 1. és november 30.-a közötti időszakban átlagosan 500,9 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely – az előző hónapok csapadékszegény időjárása következtében – már csak 2,3 mm-el haladta meg a sokéves átlagot.

November hónapban a talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a sokéves átlag közelében helyezkedett el.

Talajvízkútjainkban – a hónap folyamán – lényeges vízszintváltozást nem észleltünk.

A talajvíz mérsékeltén süllyedő tendenciájú, a terepszint alatt 220 cm–440 cm között ingadozó.

December hónapot az évszakhoz képest lényegesen melegebb, az átlagosnál jóval szárazabb időjárás jellemezte.

Napközben 0 °C és +16 °C közötti, míg a hajnali órákban -8 °C és +8 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak.

A havi középhőmérséklet +2,7 °C volt, ez az érték jelentősen, 3,4 °C-al magasabb a sokéves átlagnál.

Az elmúlt hónapban az igazgatóság területén, átlagosan 8,3 mm csapadék hullott, amely 30,7 mm-el alacsonyabb az erre az időszakra jellemző sokéves átlagnál.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget – 17,0 mm-t – Sarkad-Malomfokon mérték, míg a legkevesebb csapadék – 3,9 mm – Ecsegfalván és a Körösladányi duzzasztóműnél hullott.

Területünkön 2006. január 1. és december 31-e közötti időszakban átlagosan 509,2 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, s ez 28,7 mm-rel kevesebb a sokéves átlagnál:

A havonként lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása az alábbi:

Megnevezés	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Össz.
Sokéves átlag (mm)	29,3	29,8	33,0	45,0	56,7	65,8	52,5	49,7	42,1	48,2	46,8	39,0	537,9
Tárgyi időszak (mm)	27,6	50,0	47,3	47,1	62,9	88,3	23,8	100,3	7,6	17,1	28,9	8,3	509,2
Eltérés az átlagtól (mm)	-1,7	+20,2	+14,3	+2,1	+6,2	+22,5	-28,7	+50,6	-34,5	-31,1	-17,9	-30,7	-28,7

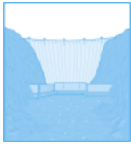
Az éves csapadékösszeg tehát elmaradt a sokéves átlagtól. Ennek fő oka az utolsó 4 hónap csapadékszegény időjárása. Ebben az időszakban, (szeptember-december) a sokévi átlaghoz viszonyítva 114,2 mm csapadékhiány keletkezett.

December hónapban a talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a sokéves átlag közelében, de annál kissé magasabban helyezkedett el.

Talajvízszint – megfigyelő kútjainkban a hónap folyamán lényeges vízszintváltozást nem észleltünk, a talajvíz – helytől függően – a terepszint alatt 156 cm és 405 cm között ingadozó mélységben volt.

Török Jánosné – Czakó András

HIDROLÓGIA

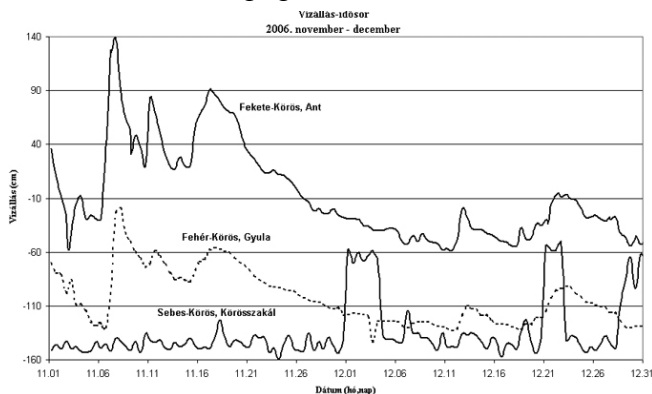

A Körösök vízgyűjtő területén november hónap első fele mutatkozott csapadékosnak. A hónap második felében, valamint decemberben elvéve, kis mennyiségek hullottak. A hideg idő beálltával Biharfüreden folyamatos hótakaró alakult ki az időszak alatt, melynek vastagsága foltokban és 44 cm között váltakozott.

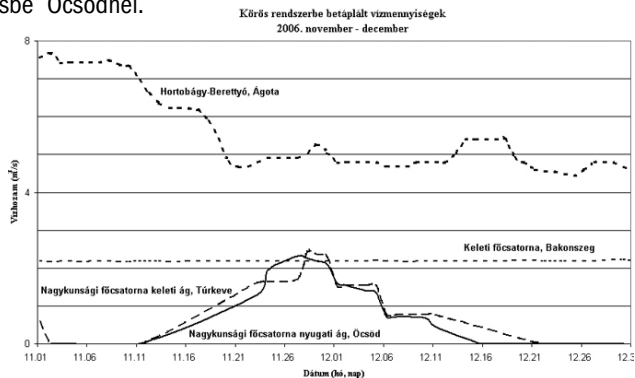
A novemberi tartósabb csapadék hatására mind a Fehér-, mind a Fekete-Körösön többször, kismértékű vízszintemelkedés alakult ki. A szárazabb időszak kezdetével a vízszint folyamatosan csökkent, december elejére elérte a kisvízes tartományt. Decemberben két alkalommal volt kismértékű emelkedés.

A Hármaskörösön a Békésszentandrásí duzzasztó folyamatos vízeresztéssel, november 21-én fejezte be a duzzasztást.

A tartósabb hideg hatására az év utolsó napjaiban a Hortobágy-Berettyón megkezdődött a jegesedés, mely parti jég formájában alakult ki, 1-2 cm vastagságban.

A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös rendszerbe. A betáplálás 4 ágon keresztül történt. A Keleti főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, a Hortobágy-Berettyó főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági főcsatorna keleti ágán Túrkevénel, a nyugati ágán a Hármaskörösbe Öcsődnél.

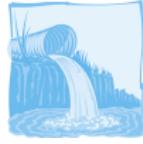

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke
november 30-án: december 31-én:

	(m ³ /s)	(m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	5,20	4,15
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	11,9	8,82
Kettős-Körös, Békés	17,7	15,0
Sebes-Körös, Körösszakál	4,40	37,3
Sebes-Körös, Körösladány	15,4	35,7
Berettyó, Szeghalom	6,13	6,48
Hármaskörös, Gyoma	32,8	50,1
Hármaskörös, Kunszentmárton	44,8	68,1

Kurilla Lajos

Vízminőség

Országos és regionális törzshálózati mintahelyek vízminőségi osztályba sorolása a VM adatbázis adatai, az MSZ 12749 szabvány alapján.

A vízvizsgálatokat a Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség végezte.

Minősítési időszak 2006. szeptember 1-2006. december 31.
Mintaszám: ■

Mintavételi hely	■	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös Gyulavári 9,3 fkm	6	III	II	III	IV	II
Fekete-Körös Sarkad 16,1 fkm	6	III	IV	III	IV	II
Kettős-Körös Békés d.f. 116,7 fkm	4	III	II	-	-	II
Kettős-Körös M.berény kh. 103,9 fkm	5	III	III	III	III	I
Sebes-Körös Körösszakál 59,4 fkm	6	III	III	IV	IV	II
Sebes-Körös K.ladány 10,10 fkm	3	III	III	-	-	II
Hármaskörös Gyoma 79,3 fkm	5	III	III	III	IV	II
Hármaskörös B.szentandrás 48,0 fkm	3	III	III	-	II*	II
Élővíz-csatorna Veszely 24,2 fkm	2	III	II	-	-	I
Élővíz-csatorna Békés tork.	6	IV	IV	IV	V	III

Jelmagyarázat:

A csoport: az oxigénháztartás jellemzői

B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői

C csoport: mikrobiológiai jellemzők

D csoport: mikroszennyezők toxicitása

E csoport: egyéb jellemzők

* csak fenol és higany vizsgálat alapján

I. osztály: kiváló víz

II. osztály: jó víz

III. osztály: tiszta víz

IV. osztály: szennyezett víz

V. osztály: erősen szenny. víz

Vízminőségi kárelhárítás:

Igazgatóságunk területén november-december hónapban rendkívüli szennyeződés, mely III. fokú vízminőségvédelmi készültség elrendelését tette volna szükségessé nem történt.

A Szarvas-Békésszentandrásí holtág azon szakaszán ahol a HAKI (Halászati és Öntözési Kutatóintézet) a halászati hasznosító, kisebb mérvű halpusztulás történt december 7-én. A halászati hasznosító a 80 kg busa, 35 kg süllő és 85 kg amúr haltetem vízfelstzínről történő letermeléséről és előírászerű elhelyezéséről gondoskodott. A bejelentés kapcsán hatóságí intézkedés nem történt.

Dr. Vasas Ferencé

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI
hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztő: Cserkúti Andrásné

5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*. Fax: 66/526-407

E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www.korkovizig.hu

Megjelenik kéthavonta 600 példányban

Kiadványsszerkesztés: Kovács Sándor. Nyomtatás: Schneider Nyomda, Gyula, telefon: 66/461-410